

Avrupa Birliği Konseyi'nin Mimarlık Hakkında Sonuç Belgesi: Kültürün Sürdürülebilir Kalkınmaya Katkısı

(2008/C 319/05)

Çeviri: Arif Şentek

Avrupa'da Eğitim, Gençlik ve Kültürden Sorumlu Bakanlar tarafından, 20 Kasım 2008'de Belçika'nın Brüksel kentinde yapılan toplantıda kabul edilen bu belge, yapı kültürünü doğrudan şekillendiren mimarlığın sürdürülebilir kalkınmaya katkısını onaylaması açısından önem kazanıyor. Böylece mimarlık, kentler ve kasabalarda daha iyi yaşam koşulları, daha iyi işleyen bir ekonomi ve daha iyi bir toplumsal yapıya giden yoldaki rolü nedeniyle, AB'nin Lizbon Stratejisi'nin geliştirilmesinde önemli bir unsur olarak kabul ediliyor. AB Üyesi Ülkeler, bu belgeyle Avrupa'daki mimarlık ortamı ve mesleğinin gelişimi için ortak çaba gösterme konusunda mutabakatlarını sunuyorlar. Metinde, mimarlık ve kentsel çevreye ilgilendiren konularda mimarlar ve oluşturdukları örgütlerle yakın ilişki içinde çalışılması da benimseniyor. Burada belgenin gayriresmî çevirisini sunuyoruz.

Belgenin İngilizce orijinaline ulaşmak için:

www.mo.org.tr/UIKDocs/councilcultureconclusions.pdf

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

- Avrupa Topluluğu Kurucu Antlaşması'nı,
- Mimarlığın her ülkedeki kültürün ve yaşam dokusunun temel bir parçası olduğunu teyit eden, 12 Şubat 2001 tarihli Kentsel ve Kırsal Çevrelerde Mimari Kaliteye İlişkin Konsey Kararı'nı,¹
- Mimarlık da dâhil olmak üzere kültürel etkinlikler ve yaratıcı endüstrilerin, yenilik ve teknolojilerin gelişiminde önemli bir rol oynadığına ve gelecekteki sürdürülebilir büyümenin temel lokomotifleri olduğuna işaret eden, 24 Mayıs 2007 tarihli Kültürel ve Yaratıcı sektörlerin Lizbon Hedeflerine Ulaşılması Konusundaki Katkısına İlişkin Konsey Sonuç Belgesi'ni,²
- 10 Mayıs 2007 tarihli Küreselleşen Dünyada Kültür Hakkında Avrupa Gündemi Komisyon Bildirimi'nin³ ardından, kültürün etkinlikler içindeki ortak rolünü bir kez daha vurgulayan, 16 Kasım 2007 tarihli Kültür Hakkında Avrupa Gündemi Konsey Kararı'nı,⁴

HATIRLATARAK;

- Kaynakların verimli bir şekilde yönetildiği ve kullanıldığı; ekonominin ekolojik ve sosyal gelişmeye yönelik potansiyelinin değerlendirildiği; refah, çevresel koruma ve sosyal uyumun gereklerinin yerine getirildiği ve hem bugünkü hem de gelecek kuşaklar için yaşam kalitesini sürekli geliştirme olanağı sağlayan sürdürülebilir toplulukların yaratılması için gerekli eylemleri tanımlamak amacıyla, Avrupa Konseyi tarafından 15-16 Haziran 2006 tarihinde revize edilerek kabul edilen Avrupa Birliği Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi'ni,⁵

¹ OJ C 73, 06.03.2001, s.6 / Ed. Notu: Belgeye ulaşmak için: www.mo.org.tr/UIKDocs/AVRUPA.pdf

² OJ C 311, 21.12.2007, s.7 / E.N. www.mo.org.tr/UIKDocs/culturecontributionlisbon.pdf

³ COM(2007) 242 final / E.N. www.mo.org.tr/UIKDocs/communicationcultureagenda.pdf

⁴ OJ C 143, 10.06.2008, p.9 / E.N. www.mo.org.tr/UIKDocs/europeanagendaforculture.pdf

⁵ 10117/06 / E.N. www.mo.org.tr/UIKDocs/eusds.pdf

MİMARLAR ODASI – Haziran 2009

- Yapı kültürünün önemini vurgulayan; kentlerin ekonomik, sosyal, ekolojik ve kültürel yönlerini kapsayan; idari ve politik sorumluluğun farklı alanlarında ve kamu ile özel sektör arasında işbirliği temelinde, entegre kentsel gelişim yaklaşımlarının kabul edilmesi çağrısının yapıldığı, 24 Mayıs 2007 tarihinde Kentsel Gelişmeden Sorumlu Bakanlar tarafından kabul edilen Sürdürülebilir Avrupa Kentleri İçin Leipzig Şartı'nı,⁶

NOT EDEREK;

- Avrupa Mimarlık Politikası Forumu'nun (EFAP) mimari kalite ve sürdürülebilir gelişme konusundaki çalışmalarını,

TAKDİRLE KARŞILAYARAK;

- Mimarlığın, kültürel yaratıcılık ve yenilikçi buluşların bir araya geldiği ve teknolojik bileşenleri de içeren bir disiplin olarak, hem kentlerin ve kasabaların kültürel boyutlarına, hem de ekonomi, sosyal uyum ve çevreye etkisi düşünüldüğünde, kültürün sürdürülebilir gelişmeye nasıl bir katkı yapabileceğini belirgin bir şekilde gösterdiğine,
- Mimarlığın aynı zamanda, sadece kültür politikalarıyla değil, diğer toplumsal politikalarından da etkilenen yapısı, kültürün aynı anda pek çok alanla kesişen karakteristik niteliğini ortaya koyduğuna,

İŞARET EDEREK;

- Günümüzde Avrupa kentlerinin, demografik değişiklikler ve bunun kentlerin yayılarak büyümesine etkileri, çevresel sorunlar ve iklim değişikliğine karşı önlemler, özellikle arka planda ekonomik ve sosyal değişimin olduğu bir ortamda sosyal uyumun sağlanması, mimari ve kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gibi büyük sorunlarla karşı karşıya olduğunu,
- Bu sorunlara ancak kültür, ekonomi, sosyal ilişkiler ve çevre konularının her birinin eşit rol oynadığı, yaratıcı ve entegre bir yaklaşım içeren sürdürülebilir kentsel gelişim aracılığıyla cevap verilebileceğini,
- Sürdürülebilir kentsel gelişimin:
 - Mimari kalite ve kültürel çeşitliliğin yansıması olan mimari çeşitliliğe, mimari mirasın korunması ve geliştirilmesine, doğal kimlik veya kentsel peyzajın tekil kimliklerine özel önem verilmesi,
 - Özellikle terk edilmiş endüstri alanları olmak üzere arazi ve yapıların dönüştürülmesi ve kullanılması ile iklim değişikliği bağlamında enerji kaynaklarının denetimi ve kirliliğin azaltılması konularında uygulanan projelerin yönetimine katkıda bulunulması,
 - Özellikle serbest dolaşım ve demografik değişiklik, sosyal uyum, sosyal karışım, kültürler arası diyalog ve sivil toplum katılımı konuları olmak üzere toplulukların yaşam tarzlarındaki değişimlerin, mimarlık ve kent planlamasına yenilikçi yaklaşımlarla yansıtılması,
 - Yüksek nitelikli mimari yaratıcılığın ekonomiyi canlandıran, kentler ve kasabalara turist çeken bir unsur olarak teşvik edilmesi,

anlamına geldiğini,

⁶ E.N. www.mo.org.tr/UIKDocs/leipzigarti.pdf

MİMARLAR ODASI – Haziran 2009

- Mimarlığın, sürdürülebilir kentsel gelişimin uygulamaya geçirilmesinde özellikle:
 - Binaların ve peyzajın korunması ile çağdaş yaratıcılık veya halkın haklı istekleri arasında farklılık gösteren koşulları bağdaştırarak ve kentlerin gelişigüzel büyümesini denetim altına alarak,
 - Çeşitliliği, kalitesi ve yaratıcılığıyla kentsel nüfusun kültürel zenginleşmesine ve yaşam kalitesine katkıda bulunarak ve özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için gelişme ortamı yaratarak kent ve kasabaların ekonomik, ticari ve turistik canlılığını destekleyerek,

bütünleştirici ve yenilikçi bir rol oynayabileceğini,

- Son olarak, sürdürülebilir kentsel kalkınmanın, yaratıcılık, yenilikçi buluşlar ve mimari tarzların yenilenmesi ve geleneksel uygulamaların yeniden benimsenmesi ve yorumlanması için bir fırsat olacağını,

DİKKATE ALARAK;

- Başta Avrupa kültür başkentlerinde olmak üzere pek çok Avrupa kentinde, kültürü ve özellikle mimarlığı, yeniden canlandırmanın temel aracı olarak kullanmak üzere oluşturulan girişimlerin varlığını,
- Sürdürülebilir kentsel gelişimde, kentsel altyapı kalitesi ve kültür ile endüstri arasındaki karşılıklı etkileşim dâhil olmak üzere, yeni rekabetçi faktörleri temel alan yaratıcı kentlerin ortaya çıkışını,

İLGİYLE KAYDEDEREK;

ÜYE ÜLKELERİ VE KOMİSYONU, KENDİ İLGİ VE GÖREV ALANLARINDA VE YERİNDENLİK İLKESİ UYARINCA,

- Başta ekonomik ve sosyal uyum, sürdürülebilir gelişim, eğitim ve araştırma olmak üzere başlıca politikalarında, özellikle kültürel yönleriyle mimarlığı ve mimarlığın kendine özgü niteliklerini dikkate almaya,
- Mimarlık için, teknik standartların ötesinde, genel ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel hedefler bağlamında bir yaklaşım oluşturmaya,
- Özellikle Avrupa politikaları ve programları kapsamında ve inşaat işlerinin ihalesinde olmak üzere, mimarlıkta, kent planlamasında ve peyzaj düzenlemelerinde yenilikçi yaklaşım ve denemeleri teşvik etmeye,
- Mimarlık sektörü ve bu sektörün sürdürülebilir gelişime katkılarına ilişkin, özellikle istatistikî bilgi üretimini geliştirmeye,
- Yüksek kalitede bir yaşam çevresinin oluşturulmasında mimarlığın ve kent planlamasının rolü konusunda toplumda farkındalık yaratmaya ve sürdürülebilir kentsel gelişime toplumun katkısını teşvik etmeye,
- Meslek insanlarıyla işbirliği içinde ve bazı Avrupa kentlerinde gerçekleştirilen deneyimler ışığında, her yıl düzenlenecek bir Avrupa mimarlık etkinliğinin yapılabilirliğini araştırmaya,
- Bu sonuç belgesinde öngörülenlerin uygulanmasını sağlamak için birlikte çalışmaya ve 2012 yılında uygulama sonuçlarının bir envanterini oluşturmaya,

ÇAĞIRIR.

ÜYE ÜLKELERİ,

- Mimarlık, kent planlaması ve rehabilitasyon projelerinde, tasarım aşamasından başlayarak, mimarlığın sürdürülebilir gelişim sürecinde bütünleştirici ve yenilikçi bir rol oynaması için çaba göstermeye,
- Yaratıcı ve kültürel bir endüstri olarak mimarlığın, ekonomik büyümeye ve istihdama katkı potansiyelinin geliştirilmesine yardımcı olmaya,
- Mimarlık, mimari miras ve yaşam çevrelerine ilişkin eğitimi, özellikle sanat ve kültürel eğitim yoluyla teşvik etmeye,
- Mimarlar, kent plancıları ve peyzajcılarının, sürdürülebilir kalkınma konusunda başlangıç ve daha sonraki aşamalarda eğitimlerini teşvik etmeye,
- 2009 Avrupa Yaratıcılık ve Yenilik Yılı etkinliklerinde mimarlığın önemini vurgulamaya,
- Kültür konusunda, uygun olan durumlarda, açık eşgüdüm yöntemini uygulamaya,

ÇAĞIRIR.

KOMİSYONU,

- Kültürel ve yaratıcı endüstriler konulu Yeşil Kitabı'nı hazırlarken mimarlığı dikkate almaya,
- Mimarlıkla ilgili konu ve sorunlara ilişkin çalışmalarda ve bu konularda danışma ihtiyacı halinde, kamu ve özel sektörden uzman ve uygulamacıların oluşturduğu, Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (EFAP) gibi iletişim ağlarının katılımını sağlamaya,
- Bu iletişim ağları ve Avrupa mimarlık okulları ağıyla eşgüdüm içinde,
 - Mimarlar, yatırımcılar ve kullanıcılar arasında bilginin ve başarılı uygulamalar konusunda deneyim ve araştırmaların paylaşılmasını sağlamaya,
 - Genç mimarlar, kent plancıları ve peyzajcılara sürdürülebilir gelişim konusunda mesleki eğitim sağlamaya, çalışmalarının tanıtımını yapmaya ve kamusal ve özel işlere erişimlerini sağlamaya,

ÇAĞIRIR.